

A kolozsvári egykori minorita, majd görög katolikus templom sírfeliratai

A Kolozsvárott is meggyökeresedett katolicizmus városképileg is meghatározó emlékei között tarthatjuk számon az egykori minorita, később görög katolikus, utóbb görögkeleti – jelenleg ismét görög katolikus – templomot. Az istenháza a mindig forgalmas Belső-Közép, majd Deák Ferenc (ma: Eroilor) utcát díszíti kerekded, építészetileg jól megformált megjelenésével. Születését, pontosabban felépítését egy nemleges döntésnek köszönhet.

A Szent Ferenc nagy családjából kirajzó szerzetesek első kolozsvári otthona a Farkas (ma: Kogălniceanu) utcai kolostor és templom volt. A protestantizmus szélvihara 1556-ban kis közösségüket felkapta és messze sodorta, és megfelelő széljárás csak 1724-ben ígérkezett, ekkor kívántak is élni a visszatérés kedvező lehetőségével. A P. Kelemen Didák tartományfőnöksége alatt visszatelepedni kívánó minoriták azonban nem kaphatták vissza egykori Farkas utcai gótikus templomukat, be kellett érniük a hóstáti (külvárosi) – titulusa szerint a Szent Péter és Szent Pál apostolok tiszteletére épített – istenházával. 1724-ben Demeter Márton káptalani helynöktől szóban, majd 1725. április 18-án csíkszentmártoni báró Antalfi János püspöktől okmányokkal megerősítve kapták meg az akkor igénytelen külsejű, zsindefedelű, deszkaboltozatú építményt. 1760 körül a városi tanács engedélyével a Belső-Közép utcában megvásárolták az ódon hangulatot árasztó Henter-házat, a városi tanács azonban csak öt esztendő múlva engedélyezte, hogy tulajdonukba be is költözzenek. 1775-ben P. Héja Bálint prior a két évvel korábban feloszlott jezsuita rend vagyonából szerette volna felépíttetni a ferences templomot, de Mária Terézia támogatás helyett még a De Rosin tábornok által felajánlott 500 aranyat is inkább egy árvaház építésére fordította. A magukra hagyott minoriták azután foghattak hozzá saját templomuk megépítéséhez, hogy megteremtették imaházukat, és – nagy nehézségek árán – megvásároltak néhány szomszédos telket. A kezdetleges imaház helyett hosszas vesződségek és bonyodalmak után készült el 1782-re a ma is látható, finom vonalvezetésű barokk templom. Az 1779. szeptember 24-i, emberéletet is követelő baleset alapján azt feltételezhetjük, hogy az ismeretlenségben maradt tervező és kivitelező 1778 körül látott munkához. A fenti napon a helytelenül alapozott torony összeomlott, és a homlokzatot is megrongálta. A csapás és a nagy kár láttán Mária Terézia kénytelen volt segítséget nyújtani, és 1780. április 8-án 7000 forint anyagi támogatásban részesítette a rendet. Ezek után a minoriták már felkérhették Johann Eberhard Blaumann építőmestert, az elegáns és a korszak építkezéseit stílusával befolyásoló Bánffy-palota tervezőjét, hogy készítsen nekik is egy jó tervet, egy szép „plánt”. A királynői támogatás nagyságrendjét jól érzékeltetheti, hogy Blaumann, Nagyszében város építőmestere évi 200 forint fizetést kapott felelősségteljes munkája elvégzéséért. A tetszetős barokk homlokzat és torony megépítésének idejét – 1782 – egy évszámrejtő felirat (*kronosztikon*) foglalja magában: „ISTHAEC. TVRRIS. ERAT. TRISTI. PROSTRATA. RVINA. / RESTITVIT. CLEMENTE.

/ AVGVSTA. THERESIA. DONO”.¹ A feltüntetett évszámhoz képest azonban bizonyosan később készült el teljesen a templomtorony. Az építkezés elhúzódásáról két korabeli levélből szerezhetünk tudomást, mindkettőt Márgai Ferenc küldte losonczy gróf Bánffy György gubernátornak. Az elsőben – Kolozsvárott, 1783. november 16-án – arról írt, hogy „e nyáron pedig csak azért Lakot itten, hogy a Tisztelendő P. Minoriták tornyát dolgoztatta”. A második – 1784. május 15-én kelt – levele arról értesíti a grófot, hogy a „Minoriták tornya építése meg akadt”. A kormányzót azért kellett tájékoztatni Blaumann mester tevékenységéről, mert az építész egyidejűleg a Bánffy gróf megrendelte főtéri barokk palota építésén is dolgozott. Az 1798-as tűzvészben az eredeti barokk toronytető teljesen leégett, de a XIX. század végi felújításkor az ideiglenes megoldásként alkalmazott esetlen, kúp alakú kis deszkafedelel végleges barokk tetőzettel pótolhatták.

A 44 méter hosszú, 15 méter széles kecses templom tornyának magassága 26 méter. Johann Eberhard Blaumann érdekes megoldást alkalmazott: a torony szinte beleolvad a homlokzatba, csak egy párkányzat választja el attól. A homlokzat mégsem válik egységes tömbbé, dór fejezetes dupla falpillérek biztosítják a függőleges tagolást. Biró József megállapítása szerint a templom „erősebben hajlik a klasszicista tagolás felé, derűs, hajlékony és harmonikusan komponált”, és mivel hiányolta a dekorációkat, azt a következő, további kutatást igénylő megjegyzést tette: „*lehetőség, hogy nem Blaumann fejezte be*”. A templombelső nagyon kellemes összehatást nyújt, Kelemen Lajos véleménye szerint az „*egyik legsinosabb*”. Aranyozott szószeke a Haller grófok bőkezű adományának köszönhetően épülhetett meg.

A klasszicista oszlopok által közrefogott főoltárképen Krisztus színeváltozását ábrázolta az ismeretlen művész. A festményen Máté evangéliuma jelenik meg előttünk: „Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, s fölment külön velük egy magas hegyre. Ott elváltozott előttük, arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig olyan fehér lett, hogy vakított, mint a fény. Egyszerre megjelent nekik Mózes és Illés, és beszélgettek vele. Péter erre így szólt Jézushoz: »Uram, jó itt nekünk! Ha akarod, csinállok ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek.« Amíg beszélt, hirtelen fényes felhő borult rájuk, a felhőből szózat hallatszott: »Ez az én szeretett fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!« Ennek hallatára a tanítványok arca borultak, s igen megrémültek”.² A kompozícióban Mózes és Illés tulajdonképpen Jézus előfutáiraiként jelennek meg, az Úr és választott népe szövetségét képviselik. Az evangéliumi jelenet helyszíne a Tábor hegy volt, ahol – Szent Péter három sátrára utalva – három kápolna is épült. A templom művészi mellékoltárait a XVIII. század egyik legjelentősebb barokk mestere, Anton Schuchbauer faragta ki, ezek ma Nagyenyeden, a római katolikus templomban találhatóak. A Mária-oltár középpontjában a köpenyes Mária ábrázolás típusa volt látható. A Mennyei Királynéjának alakja alatt a barlangba visszavonult Mária Magdolna megjelenítését lehetett csodálni. A Katalin-oltár középpontjában Sienai Szent Katalin állt a feszülettel, az oltár alsó részében pedig a szent jellegzetes ábrázolásával Palermói Szent Rozáliát helyezte el a művész. Az oltárképen

¹ „Ez a torony gyászosan összeomlott, a felséges Terézia kegyes adományából újjáépült”.

² Mt 17, 1–6.

megjelent Szent Sebestyén és Szent Rókus alakja is, megfestésük a pestistől óvó szentek ikonográfiájának kiteljesedését jelentette. Az ólomüveg ablakokon a művészien megmunkált szentábrázolásokon keresztül színes foltokban szűrődik be a népfény. A templom tetszetős mennyezetfreskóit Lohr Ferenc festette 1908-ban. A templom művészi értékét a kedves orgonakarzat is emeli. Az istenháza harangját Kolozsvár híres harangöntő dinasztiájának egyik tagja, Andrásföszky János készítette.

A minorita rend kolozsvári jelenlétéről meglehetősen szegényesek az ismereteink. Ittléte alatt nem került a kutatások középpontjába, az Aradon központosult rend levéltára pedig nincs feltárva, valószínűleg nincs is kutatható állapotban. Ezért jelentenek fontos adalékot és kőbe vésett forrást a kriptában fellelhető sírkövek.

Nemcsak a stílszerű padok, hanem a barokk és empire síremlékek is templomberendezés darabjai közé sorolhatók. Különösen szép kimunkálású volt az a síremlék, amelyet a Mária Terézia kegyéből megnevesített szamosújvári örmény kereskedőcsalád sarja, Bogdánfy Márton emeltetett „felejthetetlen hitvese”, Seifert Augusta emlékére, hamvvederre tekeredő kígyó, angyal, homokóra és horgonyjelvény kettős házassági címerrel kiegészített kompozíciójával díszítve. Hasonló volt „néhai nemes ifjabb Simai Domokosnak nemes Békés vármegye vicefiskálisának és több nemes vármegyék táblabírájának” emlékköve, amelynél egy hamvvedret koszorúzó génusz térdelt. A templomhajó végénél volt befalazva a zord, mértani pontosságú katonatemetők helyett a templom meghitt csendességében pihenő De Rosin Ignác tábornok – aki a minoriták rendjének jótévedőjeként az építkezés mellett misealapítványra is juttatott adományt – másfél méter magas, színezett címeres síremléke. Sírfelirata kronosztikont rejt, római nagybetűinek összeadása halálának évszámát, az 1774-et adja eredményül. Három sírkő őrizte elhunyt és szeretett feleségek emlékét. Borberek Miklós oldaláról 23 napi házasság után ragadta el a himlőjárvány tizenhat éves hitvesét, árapataki Geréb Rozáliát. Ugyancsak fiatalon, 22 éves korában halt el Vikol Simon felesége, szamosújvárnémeti Dániel Katalin, valamint a földesi Török család leszármazottja, erzsébetvárosi Csíki Jánosné is. Utóbbi világosszürke síremléke egyben az akkor mindennapos tragédiák közé tartozó gyermekhalandóság mementója is, hiszen a nyolc gyermeket világra hozó, 33 évet élt édesanya hat kiskorúként elhunyt gyermekével együtt pihen a sírboltban. A legmegindítóbb gróf bethleni Bethlen Rozália és első férje, gróf keresztszegi Csáky János tizenöt éves leánya, Kata aranyozott címerű és feliratú, fekete márvány emlékjele és sírverse volt. „Ha kérded, mi tzelja e ki metzett kőnek: / Az, hogy tanulságul légyen az élőnek / Mondja meg helyettem ez a néma márvány, / Hogy emberi éltünk tsak pára s szivárvány”. A templom egykori emlékezetköveiben az erdélyi síremlékszobrászat mives alkotásait csodálhatjuk.

A síremlékek megőrizték a szamosújvárnémeti és az erzsébetvárosi eredetű örmény kereskedőcsaládok címereit is. Ezek ábrázolása annyira ritka, hogy bizonyára leírásuk is újdonságként hat. A szamosújvárnémeti Dániel család címere: vörös mezőben hármaz zöld halomból kinövő és egymást keresztező két palmaág között egyenlőszárú arany kereszt; sisakdísz és takarók nincsenek. Az erzsébetvárosi Csíki család címere: négyelt pajzs, az első és a negyedik, vörös mezőben befe-

lé fordult koronás oroszlán, az elsőben lévő ragyogó napot, a negyedikben lévő növekvő holdat tart; a második, kék mezőben sziklahegyen hármastornyú vár emelkedik; a harmadik, ezüst mezőben zöldhalmon befelé vágató vörös ruhás vitéz pejlovon, jobbjában kardot tart; a sisakdíszre fiait vérevel tápláló fészekben ülő pelikán; takarók: vörös–arany, kék–ezüst. A nemes Bogdánfy család címere: vágott pajzs; a felső kék mezőben röpülő fehér galamb csőrében arany pálmaágot tart; az alsó ezüst mezőben három vörös gyűrű; a sisakdíszre összecukott szárnyú galamb, amely arany pálmaágot tart; takarók: kék–ezüst, vörös–ezüst. A nemes Vikol család címere: a habokon ringó Noé bárkája, felette csőrében olajágot tartó, széttárt szárnyú fehér galamb; a sisakdíszre csőrében olajágot tartó, széttárt szárnyú fehér galamb. A magyar–örmény kereskedők tiszteletreméltó tagjai voltak Kolozsvár társadalmának, és megbecsült helyet vívtak ki a város „kiváltságos kereskedő társaság”-ában. A XIX. század első felében nemcsak a boltosok, kereskedők neve, hanem gyakran azok cégtáblája szerint igazodtak el a vásárlók. Ezért hirdette üzletét a singes (szövetes) Vikol és fia „az aranykeresztnél”, a fűszerkereskedő és áruszállító Vikol Gergely és társa „a kígyónál”.

A templombelső egykori síremlékei már nem láthatók, de a kriptá megőrizte az odatemetettek emléktábláit. A kriptá kiképezése, megépítése teljesen megegyezik az egykori jezsuita, majd piarista templomával. A téglából épített, boltozatos, háromszintes sírüregekbe betolták a koporsót, és befalazása után a friss malterba karcolták az elhunyt legfontosabb adatait, vagy az üreg szájára illesztett kőre vés-ték fel az utódoknak és az utókornak emlékezetül szánt üzenetet. A régen elhalt minorita szerzetes atyákon kívül olyan nemesi családok leszármazottai, illetve módos örmény kereskedők nyugszanak itt, akik nemcsak egyszerűen a katolikus egyház oszlopai közé tartoztak, hanem a minorita renddel is szoros kapcsolatban álltak. Néhány kiragadott példa: a Kapdebó, Torma, Miháltz, Matskási, Csiki, Szentpéteri, Szóts és Pattantyús család tagjai. Az utóbbi família tagjai közül itt alusza örök álmát danczkai Pattantyús Antal, a „kolozsvári kiváltságos kereskedő társaság” rendes tagja, „singes a szarvasnál”. A helyi polgártársadalom önértékét és a „kolozsvári” jelző akkori rangját érzékelteti Bogdánfy Antal „kolosvari polgár és kereskedő”, Másvilági Antal „kolosvári kereskedő”, Bogdánfy Gábor „kolozsvári királyi postamester” sírköve.

Nyelvi megformálásában az egyik legkicsiszoltabb sírfeliratos emlék: „E PORHADÓ KŐ EMLÉK / LÁDAI ELÍZNEK, / AZ ALIG 32 ÉVET ÉLT, 1853=IK ÉV / DECEMBER 16-ÁN ELHUNYT SZENDE / NŐNEK HAMVAIT FEDI. / CSAK PARÁNYI JELE EZ AZON SOHA KI NEM HALÓ EMLÉKNEK, MELLYET / A NÉHAINAK BÁNATOS FÉRJE / MARKOVICS JOAKIM, / S SZERETETT GYERMEKEI / ISTVÁN, ANTAL ÉS BERTA / SZÍVÖKBEN EMELTÉK”.

Külön is emlékezzünk meg a Kolozsvárott eltemetett minorita atyákról. Bizonyára nagyon töredékes az eddig fellelt sírfeliratokból összeállítható névsor: A. R. P. Damian Körösi, R. P. Athanasius Lacz[...], R. P. Michaël Ladányi és R. P. Elsearius Nagy. Sírfelirata szerint tekintélyes tisztséget viselt R. P. Corsinus Angyalosi, aki a Szent Péter aggmenház adminisztrátora volt.

Meglepetés, hogy a kriptában leltek végső nyugalomra Szábel Boldizsár – sírfelirata alapján – „kolosvári polgár és kereskedő” földi maradványai. Nem kell

messzire mennünk a minorita templomtól, hogy rátaláljunk emberbaráti jócselekedetének emlékére. Az egykori jezsuita, majd piarista templommal szemben szalad az egykori várfalnak a Búza (ma: Inocențiu Micu Klein) utca, amelynek az első keresztveződésében, a Vár (ma: Fortăreței) utcában ma is áll az 1815-ben alapított aggmenház kicsiny, földszintes épülete. Homlokzatán tábla emlékeztet egykori rendeltetésére és az alapító személyére. „SZÁBEL BOLDIZSÁR / ISTENES ALAPÍTVÁNYI VÉG RENDELÉSE SZERINT / MARADIKAI ÁLTAL HAT SZEGÉNY EL AGGOT / FÉRFIAK ÁPOLÁSÁRA 1815be LÉTRE / HOZATATT / KORHÁZ / UJBOL ÉPÍTETETT FIA SZÁBEL MENYHÁRD / GYÁMNOKSAGA ALATT ÉS KÖLTSÉGÉN / 1844ben”. A sírkő és az emléktábla szövegének összevetéséből kitűnik, hogy az aggmenház alapításának ideje éppen egybeesett Szábel Boldizsár halálának időpontjával.

A templomhoz szorosan kapcsolódik az egykori minorita rendház épülete, amely – méreténél fogva – az utca legnagyobb, reneszánsz időköt idéző műemléke. Három ház egymásba olvasztásából jött létre, amelynek alapja az 1760-ban megvásárolt csinos polgárház, a Henter-ház volt. Egykori kapubejárata az üzletelenség kialakításának esett áldozatul. Egyszerű homlokzatú, nagy falfelületeit emeleti ablakok szaggatják meg, a stukkópárkányok díszítésül szolgálnak. A homlokzat egységes látszatot akar kelteni, de a boltozások típusai elárulják a turpisságot. A barokk nem tudja teljesen uralni az épületet, a kiskapunál reneszánsz szemöldökkő fedezhető fel, és az emeleti ablakok régi ablakkeretről mintázott fogrovátka párkányzatai is a XVI. századra emlékeztetnek. Az emeleti, középső ablakköz fontos tanúja a múltnak, ebben a részben még most is látható a minorita rend egykoron színesre kifestett domborított címere. Alatta az egykori jötevőket, a gróf hallerkői Haller családot tisztelték meg azzal, hogy nagyméretű címerüket a rendi jelvény alatt helyezték el. A Haller címer leírása: négyelt pajzs; az első és a negyedik vörös mezőben a felső jobboldali szögletből kiinduló ezüst sarkantyú (ék), amelynek két ága köze fekete; a második és a harmadik mező vörössel és ezüsttel vízszintesen vágva, a vörös részben fölülről lefelé irányított, hajlott szárú arany ék, az alsó ezüst részben lépdelő fekete oroslán; két sisak; a jobboldalinak dísz: két vörös szarv között vörös ruhás, vörös testű, kar nélküli szerezsen nő fekete hajfonadékkal, fejét fehér szalag köti át, a szarvakból pávatoll nő ki; a baloldalié: korona helyett fehér fonadékú turbánon jobbról szarvasagancs, balról arany-vörös és ezüst színű kiterjesztett szárny; takarók: vörös-arany, vörös-ezüst. A Haller család Nürnbergből származott, egyik ősök Ferdinand király híveként 1570-ben telepedett le Nagyszébenben. Magyar főrangú családokkal kötött házasságok révén lassan elmagyarosodtak, magas állami tisztségeket töltöttek be, és végül tekintélyes, gazdag családdá váltak. Haller György emlékét az egykori piarista templomban lévő aranyozott ezüst csengő felirata őrizte meg: „GEORGIUS HALLER DE HALLERKOE 1620”. A történeti forrásértékkel rendelkező naplót vezető Haller Gábor váradi kapitányt a törökök fejezték le. Haller János *Hármas história* című munkája a maga korában igen népszerű olvasmány volt, Tótfalusi Kis Miklós kinyomtatta, és később több kiadásban is megjelent. A család a XIX. század végén kihalt, az özvegy grófné a Monostori úti Haller-kertben álló szép házban fejezte be életét.

Veress Ferenc, az első és legnevesebb kolozsvári fotóművész 1861-ben készült felvételén három üzlethelyiség fedezhető fel, mellettük szépen megmunkált vas-kosaras ablakok díszlenek. A XIX. század végén még alkalmazott barokk védőrácsot a XX. század eleje már nem tartotta fontosnak, inkább kirakatot vágott a helyébe. Belső helyiségei boltozottak, az emeletre egykoron szép balluszteres lépcsőházban lehetett feljutni. A kolostorépület erdélyi jellegzetessége, hogy szépen rendezett, igényes kertjével, tágas folyosóival és boltozatos szobáival inkább egy régi udvarházban vetíti elénk az itt élt szerzetesi közösség életét. A környezet miatt is fogadhatták szívesen a minorita atyák vendégszeretét a városba látogató férfi hívek. A kihasználatlan épület ilyen alkalmakkor megtelt étellel, a nyilvántartókönyv lapjai pedig az elkönyvelt adományokkal. A minorita rend különösen a helyőrség tisztjei és az elmagyarosodott örmény katolikus kereskedőcsaládok tagjai körében örvendett nagy tiszteletnek, amelyet azok adományai, illetve a templom kriptájában fekvő sírhelyre támasztott igényei is egyértelműen bizonyítottak. Nagy múltú, régi főnemesi családok – mint a Csáky, a Henter, a Thorotzkay, a Jósika – szintén kifejezték kötődésüket, és komoly misealapítványokat tettek.

1926-ban mindennek végérvényesen vége szakadt, mert a Vatikán a román állammal megkötött konkordátum alapján a pápa tulajdonjogának fenntartásával a kolozsvári minorita templomot és rendházat örök használatra átengedte a görög katolikus egyháznak. (Érdeemes megjegyezni, hogy a görög katolikusok korábban vásárlás útján sikertelenül próbálták megszerezni a minoritáktól a templomot. A Vatikán segítségével hozzájutottak – ingyen). A második világháború után ismét megváltozott az istenháza jellege. Az 1948-ban megszüntetett görög katolikus egyház elvesztette tulajdonjogát az ortodoxoknak juttatott templom és a lakóházak alakított rendház felett. Az 1989-es romániai változások után visszaigényelt templom és rendház 1995 óta ismét a görög katolikus egyházat szolgálja, az egykori rendi kolostor falai között jelenleg esperesi hivatal működik.

Források

1795

*

Csiki David
Atyafia Deák

1795.

C D

*

1796

*

Kápdebo Simonnak itt van gyenge teste
Kinek Mind Szent Hava tiz s Negy Napján este
Történt Ezer Hét Száz Kilentzven hatodban
Két észkendőt élvén, ez árnyék világban
Kápdebo Mihály volt Attya ki Nemzette
Hánkovits Mária e világra tette

Atya a ki őtet Most ide tétette
Tsak Esztendeje hogy Párját eltemette.

*

1806

DÁVID SZENTPÉTERI
54 Annorum, obiit 20 7bris
1806.

*

1807

D[ominus] Spect[abilis] Isacus [...]
[...]resi Obiit die 20. 8.
1807

*

MIHÁLTZ KÁROLINÁNAK
SZELÍD HAMVAIT
E SIRBA.
ÉDES EMLÉKEZETRE
SZIVÉBE.
REJTETTE
SZERETETT FÉRJE
VÁRADI CZICZIRI ANTAL
ADTÁK AZ EGEK 1a MART[II] MDCCLXXXII
VISZAVETTÉK MDCCCVII [...] IV

*

1808

*

IHS
SP[ECTABILIS] D[OMI]NUS DÁVID CSIKI
48 Annorum, obiit
15a Januarii 1808.

*

Itt nyugszik Cserei Rosália
kis aszszonykának földi része.
Született N[éhai] Ajtai M[éltóság]g[o]s Cserei
Elek Urtól és M[agyar] Gy[erőmonostori] M[éltóságos] L[iber] B[áró]
Kemény Rosália Aszszonytól
Meg holt életének 14ik eszten.
deében karátsony havának
17ik napján 1808ban

*

1809

*

Csiki David

Felesége, ~

1809

*

Itt nyugszik

M[éltósá]gos Domokos Károlyné

Torma Ilona Aszony, ked.,

ves Matskási Unokájával,

Meghólt 1809dik Eszt[endőben]

*

M[ÉLTÓSÁ]GOS OBESTER SPLÉ.,

NYI KIS ASZONYA. 1809.

*

ITT NYUGSZIK

M[ÉLTÓSÁ]GOS OROSZ MIHÁLY

GUB[ERNIA]LIS SECRET[ARIUS] URNAK

FÖLDI RÉSZÉ. MEG HOLT É

LETÉNEK 62dik ESZTEND[EJÉBEN] SZ[ENT]

MIHÁLY HAVÁNAK 25dik NAPJÁN

1809ben

*

1810

*

R[everendus] P[ater] Michaël La=

dányi pie in D[omi]no obi=

it Die 29na April[is], 1810.

A[nn]o aetat fueae 79.

*

ITT NYUGSZIK

M[ÉLTÓSÁ]GOS SZEREDAI ELEK

URFINAK FÖLDI RÉSZÉ. MEG

HÓLT PÜNKÖSD HAVÁNAK 30

NAPJÁN. ÉLETÉNEK 18 ESZT[ENDEJÉBEN]

1810.

*

1815

*

ITT NYUGSZIK AZ URBAN KOLOS

VÁRI POLGÁR ÉS KERESKEDŐ

SZÁBEL BOLDIZSÁR KI IS SZÜ

LETETT EZER HÉTSZÁZ ÖTVENEDIK

ESZTENDŐBEN FELSŐ ARMENIÁNAK
TOKÁT NEVŰ VÁROSSÁBAN ÉS
MEGHOLT EZER NYOLCZ SZÁZ TIZEN
ÖTÖDIK ESZTENDŐBEN MÁRTZIUS
HOLNAPJÁNAK HATADIK NAPJÁN.

*

MÉLTÓSÁGOS LIBER B[ÁRÓ] THOROTZKOI
TOROTZKAI JOSEF ÚR EÖN[AGY]S[Á]GA
MEGHOLT 1815 ESZTENDŐBEN
JANUÁR 18DIK NAPJÁN ÉLTÉNEK
86DIK ESZTENDEJÉBEN

*

1817

*

NOBILIS I[...]
NIS
ANTONIUS BOGDÁN
FI [...] 1797. 31 [OCTO]BRIS
NATUS OVIDI[...]
FL[...]
REM IUVE[...]
IS AETATIS A[...]
RET VITAM [...]M
MORT[...]
ONMU[...]
A[NN]O 1817 5 MAJI.

*

1822

*

IHS
Itt Nyugszik
Az Urban
Szeretsek
András. Megholt
1822be Mart 20án
58 eszte[ndő]b[en]

*

1826

*

THOROTZKO S[ZENT] GYÖRGYI LIBER BÁRO
THOROTZKAI ANNA GÖNCZ RUSZ
KAI GROFF KORNIS ANTAL ÚR
ÖZVEGYE SZÜLETETT 1752BEN KI

MULT EZ ÁRNYÉKVILÁGBÓL 1826DIK
ESZTBEN ÁPRILIS 30DIK NAPJÁN
ÉLETÉNEK 74DIK ESZTENDEJÉBEN

*

1827

*

NOBILIS ANNA NATA DÉSI
CON[SORS] SP[ECTABILIS] D[OMI]NI IOSEPHI SZÖTS
DE ZETELAKA APUD EX[CELLENTISSIMUM] R[EGNI] GUB[ERNIUM]
PAUPERUM ADVOCATI OBIIT
31. MAR[TII] A[NNO] 1827. AETATIS
SUAE 56. CUIUSMORIA SIT
IN BENEDICTIONE

*

1830

*

ITT NYUGSZIK
M[É]L[TÓSÁ]GOS S[EPSI] SZ[ENT] IVANYI BÁRO
HENTER KATA ÚR ASZANY
NÉHAI
M[É]L[TÓSÁ]GOS THOROCZKAI B[ÁRÓ] THOROCZKAI
IOSEFF ÚR KEGYES
ÖZVEGYE
MEG HOLT 1830K ESZTENDÖBE
MÁRTIUS HOLNAP 29K NAPJÁN
ÉLETÉNEK 75K ESZTENDEJÉBEN

*

1831

*

A[dm]odum] R[everendus] P[ater] Damian Körösi
obiit 3 Decemb[ris]
1831. Aetatis 44.

*

1832

*

ITT NYUGSZIK
NAGYAJTAI
KOVÁTS FERDINÁND
SZÜLETETT 1799DIK ESZT[ENDŐ] ÁPRI
LIS HÓNAPJA 3DIK NAPJÁN – ÉLNI
MEGSZÜNT 1832 ESZT[ENDŐ] AUG[USZTUS] 13DIK NAPJÁN

*

R[everendus] P[ater] Athanasius Lacz[...]

3^a Januar[ii] 1832. Aetat[is]

49.

*

IHS

Hic quiescit

In Domino

JOANNES SZERETSEK

Obiit 1 April[is] 1832.

Aetatis 19

*

1833

*

IHS

R[everendus] P[ater]

ELSEARIUS NAGY

obiit 17 Maji 1833.

Aetatis

69.

*

IHS

I[TT NYUGS]ZIK AZ URBAN

KAPDEBÓ ER'SÉBETH

A[SSZ]ONY.

SZÜLETETT. 1765be

MEG-HOLT. 1833ba

*

1838

*

IHS

IT NYUGSZIK N[EME]S:

ÖSZVEGY CSIKI FE..

RENCZNÉ SZÜLETET

LENGYEL MAR.

GIT ASSZONY, MEGHOLT

JANU[ÁR] 8án 1838 ESZTEN[DÓBEN]

ÉLETÉNEK 64 ÉVÉ[BEN]

*

1841

*

IT NYUGOSZNAK PORAI KOLOS.,
VÁRI POLGÁR ÉS KERESKEDŐ N[AGYSÁGO]S
BOGDÁNFÍ ANTALNAK

KI MEGHOLT ÉLETÉNEK 83dik ÉVÉ[BEN]
DECEM[BER] 27= 1841.

*

1843

*

IHS
KOLOSVÁRI KERESKEDŐ
MÁSVILÁGI ANTALNAK
HAMVAI ITT NYUGOSZNAK
KIIS SZÜLETET 1811ben MEGHALT
1843 ESZ[TENDŐ] SZEP[TEMBER] 16kán

*

IHS
HAEC URNA TENET OSSA P. CORSINI
ANGYALOSY
ADMINISTRATORIS XENODOCHII
AD S[ANCTUM] PETRUM 1843 DIE 10
JANU[ARIJ] PIE IN DONO DE NATI.

*

1846

*

DANCZKAI PATTANTYUS ANTAL
SZERETETT NEJÉNEK
PAP KÁROLINÁNAK
EMLÉKÉRE.
KI – SZÜLETETT 1830dik ÉV. JÚLIÚS
7-DIKÉN.
SZELÍD ÁRTATLAN ÉLETÉT
BÉ VÉGEZTE 1846DIK ÉV
DECEMBER 14DIK NAPJÁN.

*

1849

*

ITT NYUKSZIK
LÁSZLÓ MÁRTONNAK
SZERETETT NEJE
VIKOL KATALIN
KIIS MEGHALT
1849DIK ESZT AUGUSZTUS 29KÉN

*

1850

*

ITT NYUGSZIK KOLOZSVÁRI
KIRÁLYI POSTAMESTER
BOGDÁNFY GÁBOR
SZÜLETETT 1791-BE MÁJUS-HO: 17-KÉN
MEG-HALT 1850 BE JANUÁRIUS HO: 31.KÉN

*

ITT NYUGSZIK DANCZKAI
PATTANTYUS ANTAL
SZÜLETETT 1802. AUG. 14ÉN
MEG-HOLT 1850. MÁJUS 28ÁN.

*

1853

*

E' PORHADÓ KÖ EMLÉK
LÁDAI ELIZNEK,
AZ ALIG 32 ÉVET ÉLT, 1853=IK ÉV
DECEMBER 16-ÁN ELHUNYT SZENDE
NŐNEK HAMVAIT FEDI.
CSAK PARÁNYI JELE EZ AZON SOHA
KI NEM HALÓ EMLÉKNEK, MELYET
A' NÉHAINAK BÁNATOS FÉRJE
MARKOVICS JOAKIM,
'S SZERETETT GYERMEKEI
ISTVÁN, ANTAL ÉS BERTA
SZIVÖKBEN EMELTÉK.

*

Rövidítések és irodalomjegyzék

- BÍRÓ
1933 BÍRÓ József: *A kolozsvári Bánffy-palota és tervező mestere, Johann Eberhard Blaumann*. Cluj–Kolozsvár, 1933. (*Erdélyi Tudományos Füzetek*)
- 1934 BÍRÓ József: *A kolozsvári Szent Mihály-templom barokk [sic] emlékei*. Cluj–Kolozsvár, 1934.
- B. Nagy
1970 B. NAGY Margit: *Reneszánsz és barokk Erdélyben*. Bukarest, 1970.
- KELEMEN
1924 KELEMEN Lajos: A kolozsvári minorita templom és rendház. In: *Páosztört.* 1924. 47–48.
- 1984a KELEMEN Lajos: *A kolozsvári minorita templom és síremlékei. Művészettörténeti tanulmányok*. S. a. r. B. Nagy Margit. Bukarest, 1984. 72–76.
- 1984b KELEMEN Lajos: Kolozsvár építészeti és művészeti emlékei a XIX. század közepéig. In: *Művészettörténeti tanulmányok*. S. a. r. B. NAGY Margit. Bukarest, 1984. 105–164.
- SABĂU
1979 SABĂU, Nicolae: *Der Bildhauer Anton Schuchbauer 1719–1789*. Cluj-Napoca, 1979.
- SAS
2003 SAS Péter: Vatikán és Románia államközi megállapodásai a két világháború között. In: *Egyháztörténeti Szemle* 2003. 80–89.
- ȚOCA
1983 ȚOCA, Mircea: *Clujul baroc*. Cluj-Napoca, 1983.